

DE UTRECHTSE KLIMAATAANPAK

NAAR NETTO NUL

MONITORING

COMMUNICATIE

LANDBOU EN
LANDGEBRUIK

INDUSTRIE

MOBILITEIT

GEBOUWDE
OMGEVING

ELEKTRICITEIT

PROVINCIE
ALS VOORBEELD

(INTER)NATIONALE
STRATEGIE

GEDEPLETEERDE
STATEN

INNOVATIES

JAARLIJKSE
RAPPORTAGE

2030

55% CO₂ REDUCTIE

2050

Programma
werksessie
Cie M&M
31/1/24

Presentatie in drie blokken:

- A. Inleiding klimaatmitigatie;
- B. De Utrechtse Klimaataanpak;
- C. De buitenwereld.

Aan het eind van elk blok: stellen we vragen over uw wensen en ideeën

Vraag in de
[mentimeter](#)

Welke kansen biedt de klimaattransitie de samenleving?
En welke zorgen roept de transitie op?

Hoe het begon

- 2017: Klimaatakkoord Parijs: opwarming aarde maximaal 1,5 graad.
- EU: 55 procent CO₂ reductie in 2030 ten opzichte van 1990, in 2050 netto nul uitstoot.
- Nederland: klimaatakkoord 2019. Mede ondertekend door de provincies.
- Rutte IV: doelstelling van 55-60 procent voor Nederland in Klimaatwet vastgelegd.

Twee moties

Motie 100 'Klimaat Centraal':

- De concernbrede doelstelling voor een klimaatneutrale provincie steviger aan te zetten;
- Bijdragen aan de gecoördineerde uitvoering van het Klimaatakkoord met Rijk;
- Zorgdragen voor verwerking van de klimaatambities in alle relevante programma's en teams van de provincie.

Motie 79 'Code Rood voor Klimaat, uitwerken op maat':

- In te zetten op het uitwerken van een PDCA en planning & control cyclus voor de beheersing van maatregelen op het gebied van CO₂-eq reductie en absorptie.

Uit het coalitie- akkoord

Het klimaat verandert. **Dat vraagt** om aanpassingen van de omgeving, om gedragsverandering en **om maatregelen die de omvang en snelheid van de opwarming van de aarde beperken.** In het Klimaatakkoord is afgesproken de uitstoot van broeikasgassen te verminderen. **Hiervoor is een integrale en versnelde aanpak nodig.** Klimaatverandering raakt al onze beleidsthema's en in het bijzonder mobiliteit, de gebouwde omgeving, het veenweidegebied, de landbouw, de energietransitie en de circulaire samenleving. Het oplossen van netcongestie heeft topprioriteit en is nodig om voldoende ruimte te bieden aan wonen en werken.

Vraag

Hoe kijkt u aan tegen de rol van de provincie in de klimaatopgave? Welke knoppen ziet u om aan te draaien?

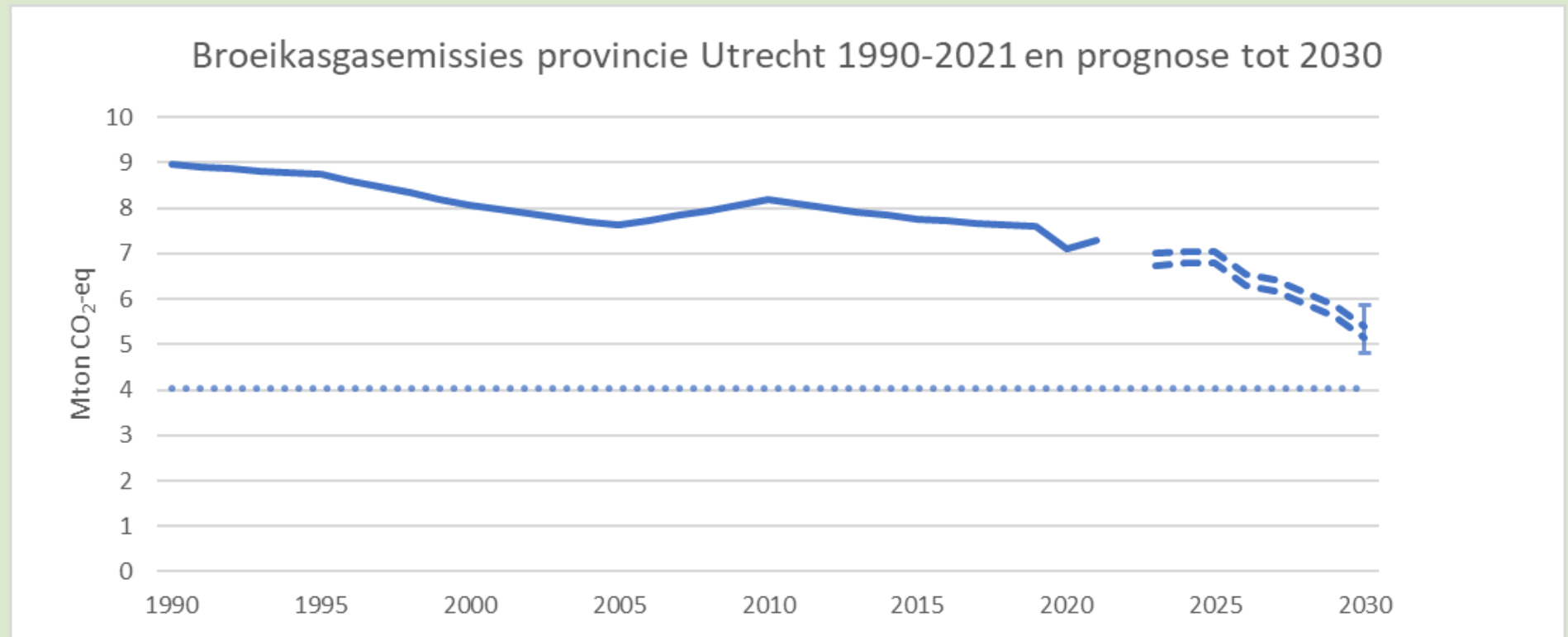
Wat willen we bereiken?

- Nakomen van de afspraken vanuit het Klimaatakkoord 2019
- Uitvoering geven aan de moties;
- Halen we onze doelen op het gebied van broeikasgasreductie?
- Bijsturen als dat nodig is;
- Aansluiten bij de verzwaarde landelijke doelen:
 - 2030: 55 procent reductie
 - 2050: netto nul

Waarom de Utrechtse Klimaat-aanpak? (I)

- De volle lijn geeft de historie van broeikasgasemissies weer van 1990 tot 2021.
- De onderbroken lijn geeft de prognose van emissies tot 2030 weer, inclusief een bandbreedte.
- De stippellijn geeft het indicatieve Nederlandse doel voor 2030 aan: 55% reductie.

Waarom de Utrechtse klimaatpak? (II)

- Er gebeuren héél veel goede dingen op het gebied van klimaat, maar het lijkt niet voldoende.
- We willen met deze aanpak de versnelling sturen
- Broeikasgasreductie is geen onderdeel van alle programma's en beleid
- De transitie naar een klimaatneutrale maatschappij vraagt om een actieve overheid
- Van taakgericht naar opgavegericht werken
- Transities zijn beperkt stuurbaar vanwege: lange termijn, vele betrokken partijen, onzekere techniek, wisselende politieke koers.

De Klimaattafels

Volgen de Rijksindeling met klimaattafels + 1 extra:

- Elektriciteit:
RES
- Gebouwde Omgeving:
Isolatie van woningen
- Industrie:
Duurzame productie
- Landbouw & Landgebruik:
Duurzame landbouw (methaanreductie)
- Mobiliteit:
RMP
- Provincie als voorbeeld:
CO₂ uitstoot van gebouw

De indeling van het rijk in Klimaattafels?

De indeling in klimaattafels is gekoppeld aan de belangrijke hoofdsectoren in de klimaattransitie:

- Ze zijn de basis voor de landelijke indeling (Klimaatakkoord).
- Andere provincies hanteren ook deze indeling. Dat komt de vergelijkbaarheid ten goede.
- Deze indeling wordt ook gehanteerd bij de landelijke monitoring van de broeikasgas-uitstoot door het PBL.

Hebben ook een fysieke governance structuur met klimaattafels?

- Overzicht van de activiteiten binnen een thema;
- Doelstelling voor 2030;
- Huidige beleid en aanvullend beleid.

Voorbeeld: klimaattafel Elektriciteit

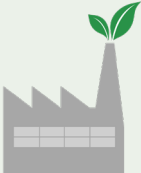

Doel voor 2030:
Maximaal 0,301 Megaton
CO₂ eq uitstoot

Wat gebeurt er al?

- In RES verband: Meer duurzame opwek van elektriciteit; betere balans is tussen de opwek van zonne-energie en windenergie
- Zoektraject voor meer potentiële locaties voor windenergie. (Indien er de komende periode niet voldoende zicht komt op voldoende opwek van duurzame elektriciteit, dan zal de provincie nieuwe opweklocaties voor windenergie ruimtelijk mogelijk maken)
- Maatschappelijk vastgoed verduurzamen
- De provincie ondersteunt energiecoöperaties: de lasten van energieopwekking komen beter in evenwicht met de lusten
- We ondersteunen de rol van energiecoöperaties bij de warmtetransitie

Doelen per klimaattafel

Mton CO ₂ eq	Elektriciteit 	Gebouwde omgeving 	Industrie 	Landbouw & Landgebruik 	Mobiliteit 	Provincie als voorbeeld
1990	1,275	2,096	2,711	0,261*	2,613	
2021	0,755	1,956	0,619	1,121	2,826	
2030 indicatieve restemissie doelstelling	0,301	1,054	0,345	0,703	1,947	0,0 mton eigen emissies; 75% reductie tov 2017*

* In 1990 ontbraken cijfers voor de emissies van landbouwhuisdieren (vee), werkelijke emissies lagen dus hoger.

*De Provincie als Voorbeeld: de restemissie van deze klimaattafel is:

- 0,0 mton in 2030 voor eigen emissies (brandstof, aardgas, ingekochte elektriciteit en stadswarmte);
- 75 procent reductie tov 2017 voor oa dienstreizen, woon-werkverkeer en goederentransport.

De klimaat- paragraaf

**AANDACHT VOOR KLIMAAT-
VERANDERING IN DE BEGROTING**

De afgelopen jaren zijn we steeds vaker met onze neus op de feiten gedrukt: het klimaat verandert. Wereldwijd zijn steeds meer hittegolven, overstromingen, branden en langere periodes van droogte. De gevolgen ervan voor mens en natuur zijn groot. In Utrecht doen we daarom ons best om de klimaatverandering tegen te gaan. Alleen, wat is de beste manier om dat te doen? En doen we als regionale overheid genoeg?

De provincie Utrecht wil zo snel als mogelijk een klimaatneutrale provincie worden. Dat betekent onder andere een flinke vermindering in de uitstoot van broeikasgassen. "Door de uitstoot te meten, kunnen we zien hoe dicht we bij onze doelen zijn. De meetgegevens komen in de klimaatparagraaf. Hierdoor is het mogelijk om bij te sturen als dat nodig is."

we ieder jaar zien hoe we met het geld dat de provincie uitgeeft klimaatverandering tegengaan."

Specialist Klimaatmonitoring Sander Meppelink voegt nog toe: "Je ziet in de grafieken dat de uitstoot van broeikasgassen sinds 1990 langzaam omlaag gaat. Dat is goed, maar het gaat niet snel genoeg om onze doelen te halen voor 2030. Daarom is er een versnelling nodig."

Gedeputeerde Financiën en Klimaat Has Bakker vindt het belangrijk dat de klimaatparagraaf in de begroting zit. "Zo laten

Provincie Utrecht wil bijdragen aan het verminderen van broeikasgassen. Dat moet niet bij woorden blijven, maar concreet en toetsbaar zijn.

Sander Meppelink en Paul Lensink hebben de paragraaf geschreven. Paul: "Hoeveel CO₂ stoten wij uit in de provincie? Hoe dragen we als provincie

Hoe dragen we bij om wereldwijd onder 1,5 graad opwarming te blijven

Meer informatie: provincie-utrecht.nl/begroting/2024

Vergaderingen Provinciale Staten

Statenvergaderingen kun je volgen op de publieke tribune in het provinciehuis en via stateninformatie.provincie-utrecht.nl. Daar kun je ook de commissievergaderingen terugkijken.

De volgende vergaderingen staan gepland op:

8 november, 09:30 uur	Provinciale Staten
22 november, 09:00 uur	Financiële Auditcommissie
22 november, 13:00 uur	Statencommissie Milieu en Mobiliteit
22 november, 19:30 uur	Statencommissie Omgevingsvisie

Werk aan de weg

Hieronder een greep uit de geplande wegwerkzaamheden, onder voorbehoud van onvoorziene (weers)omstandigheden:

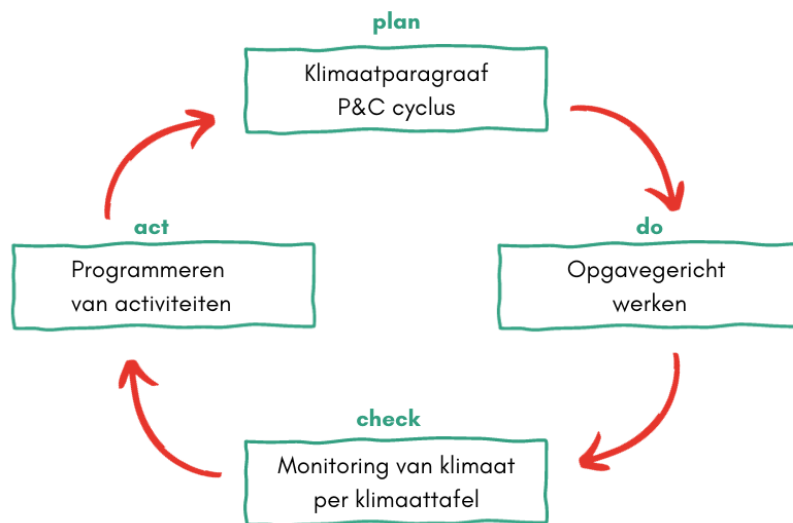
N201 Mijdrecht, werkzaamheden aan wegdek 25 oktober

- Jaarlijks in de begroting;
- Geeft stand van zaken weer van de zes klimaattafels;
- Verwijst naar de relevante programmaonderdelen;
- Maakt jaarlijks transparant hoever we zijn met het bereiken van de doelen.

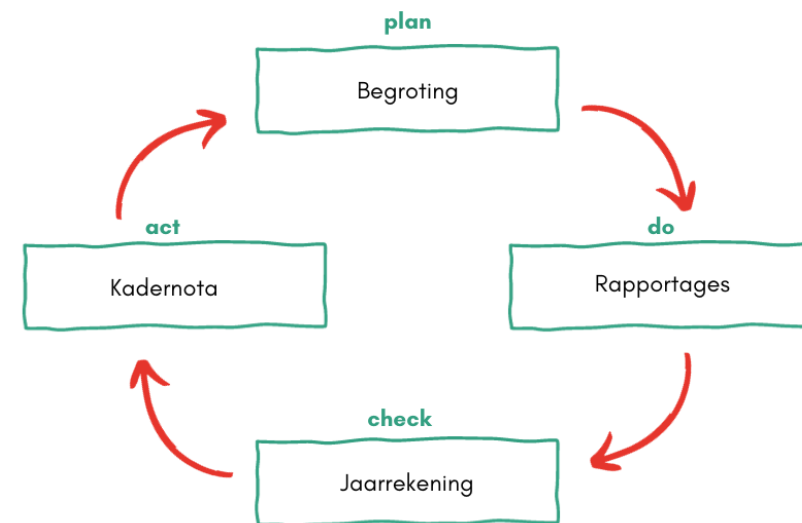
Klimaatbeleids- cyclus

VOORGESTELDE STURINGS EN MONITORINGS-
CYCLUS OP KLIMAATOPGAVE

KOPPELEN MBV
KLIMAATBELEIDSCYCLUS
jaarlijkse update
klimaatbeleid

PROVINCIALE P&C CYCLUS

Het overzicht

Integraliteit

Om de integraliteit van het Utrechtse klimaatbeleid te vergroten dragen we concernbreed zorg voor:

- Goede, eenduidige monitoringssystematiek
- De klimaatparagraaf in de P&C-cyclus
- Georganiseerde lobby richting de rijksoverheid en de EU
- Het ontwikkelen van een gezamenlijke innovatieagenda
- De communicatie & afstemming
- Vergroten eenduidige sturing op de circulaire en klimaatopgave

Vraag

Wat vindt u van onze aanpak en welke aandachtspunten wilt u ons meegeven?

Overleg met externe partijen

- Provinciale KEV
- Aanwezigen zagen expliciete rol voor provincie weggelegd
- Actiever werken aan gedragsbeïnvloeding;
- Actiever werken aan innovatie;
- Betrokken doelgroepen bij elkaar brengen (bv ondernemers, communities of practice);
- Focus ligt nu op monitoring. Gebruik ook eigen inkoopbeleid om duurzaamheid af te dwingen;
- Neem doelstelling op in omgevingsvisie en –verordening;
- Boegbeelden van transitie laten zien: welke voorbeelden zijn er?
- Afbouwen/stoppen: kunnen we beleid afbouwen/stoppen?

Quick scan gemeenten

1. Organiseer gezamenlijk de monitoring van de klimaatdoelen.
2. Maak inzichtelijk welke regionale duurzaamheidsvraagstukken spelen.
3. Organiseer kennisdeling op het gebied van duurzaam inkopen en verduurzamen.
4. Onderzoek of er verduurzamingsregelingen ontwikkeld kunnen worden voor bv zorginstellingen, en VVE's.
5. Ontwikkel kennis op over subsidies bij de Rijksoverheid en de EU;

Klimaatberaad

- In overleg met burgers en ondernemers verschillende toekomstscenario's onderzoeken: Hoe ziet de samenleving er in 2040, 2050 uit?
 - Bv door middel van future design?
- Nieuwe zienswijzen verzamelen, op welke innovaties willen we inzetten, verschillende geluiden uit de samenleving horen. Wat is rechtvaardig klimaatbeleid?

Vraag

- Hoe moeten communicatie & gedragsbeïnvloeding onderdeel zijn van de Utrechtse Klimaataanpak?
- En op welke manier kan een klimaatberaad hierbij helpen?

Vragen? Hartekreten?